

Saęlık Bilimleri Fakóltesi
Çocuk Gelişimi Bölümü

Merve GÜZEL
200205124

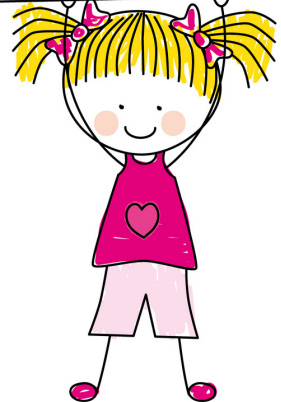
ÇOCUKLARDA AKRAN İLİŞKİLERİ VE ZORBALIK

Akran İlişkisi Nedir?

Akran ilişkileri; çocuğun yakın çevresindeki aynı olgunluk düzeyinde veya yaşları uygun olan başka çocuklar içerisinde güvendiği, merak ettiği, ilgilendiği çocuklarla etkileşip iletişime geçmesiyle başlayan süreçtir.

Akran ilişkilerinin çocuk gelişimine etkisi

Akranlarıyla etkileşim halinde olmak çocukların topluma uyum sağlamalarını öğrenmelerini, toplum kurallarına uymalarını ve kendilerini zamanla tanımaya başlamalarını sağlamaktadır. Çocukların kendilerine olan güven duygularının gelişmesi, çocuklardaki çekingenliğin azalması açısından akran ilişkileri oldukça önemlidir.

Akran İlişkilerinin Okul Öncesi Dönemdeki Önemi

Çocukların sosyal gelişimlerinin önemli bir parçası çocukların akran ilişkileridir. Çocukların yaşamları boyunca sağlıklı iletişimde bulunarak akran ilişkileri kurmaları onlar için psikolojik uyum ve yaşamları boyu sürecek sosyal iletişimlerinin önemli bir parçasıdır.

Çocuklar akran ilişkileri içinde kendileriyle ilgili geri bildirim alırlar ve bu geri bildirimler çocukların kendi kişiliklerini geliştirmelerine yardımcı olur. Çocuklar akranlarıyla yeni beceriler kazanırlar. Akran ilişkileri ile çocukların empati yetenekleri ve bilişsel becerileri gelişmektedir.

Akranların Farklı İlişki Türleri

1- AKRAN TARAFINDAN KABUL EDİLME

Akran kabulü; çocukların akranları tarafından sevilmesidir. Kendilerini doğru ve uygun bir biçimde ifade edebilen çocuklar akran gruplarında başarılı ve uzun süreli ilişkiler kurarlar. Akranlar tarafından sevilme ve kabul edilme çocukların var olan olumlu davranış becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır.

2- AKRANLAR TARAFINDAN REDDEDİLME

Akranlar tarafından reddedilme, çocukların akranları tarafından az sevilme veya sevilme durumu. Çocuklar için en tatmin edici şey kendilerini akranlarına kabul ettirmektir. Akranları tarafından reddedilmek çocuğun güven duygusu üzerinde olumsuz sonuçlar doğurabilmektedir.

3- AKRAN ŞİDDETİ (ZORBALIK)

Olumsuz hareket olarak da adlandırılan şiddet, bir kişiye kasıtlı olarak acı çektirmek veya acı çektirmeye teşebbüs edebilecek hareketlerin bütünüdür. Dalga geçmek, lakap takmak, tehdit etmek, kişileri dışlamak gibi sözel şiddetlerin yanında birilerini tekmelemek, vurmak gibi fiziksel şiddetlerde bulunmaktadır.

AKRAN ZORBALIĞININ TÜRLERİ NELERDİR?

● Fiziksel Zorbalık: ●

Vurma, itme,
düşmanca hareket
etme, engelleme

● Dolaylı Zorbalık: ●

Arkadaş ilişkilerini bozma,
gruptan dışlama,
görmemezlikten gelme,
● dedikodu yapmaktır. ●

● Sözel Zorbalık: ●

Korkutma, susturma,
hakaret etme, lakap
takma, utandırma ve
● bağırma ●

ZORBALIĞIN YOL AÇTIĞI SORUNLAR

- * Düşük ya da zayıf benlik algısı
- * Kendine güvensizlik
- * İnsanlara güvenme ve onları sevmeye becerisinden yoksunluk
- * Şiddete alışma ve uygulayıcı olma
- * Öfke ve intikam duygularıyla yaşama
- * Depresyon

- * Kaygı ve korku
- * Uyku ve yeme bozuklukları
- * Okulda başarısızlık
- * Pasifize olma ve içe kapanma
- * Evden ya da okuldan kaçma
- * Kendini değersiz görme
- * Fiziksel ve duygusal gelişimde gecikme

AKRAN ZORBALIĞINA KARŞI EBEVEYNLERİN ALMASI GEREKEN ÖNLEMLER

Çocuđu zorbalık gerçekleştiren ailelerde öncelikle çocuğun dikkatle dinlenmesi gerekmektedir. Ailelerin çocuklarına daha çok zaman ayırması, zorbalık davranışlarına karşı dikkatli olması ve belli aralıklarla çocuğun arkadaş ilişkileri hakkında sorular sorması zorbalığı gerçekleştirmesini veya ona maruz kalmasını önlemede yardımcı olmaktadır. Zorbalığın nerede ve nasıl gerçekleştiği bu yaklaşımla renilebilmektedir.

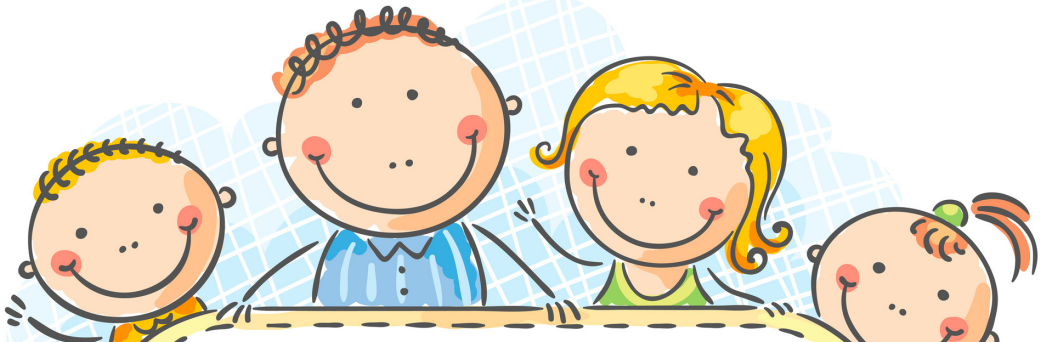
Çocuk dinlendikten sonra nasıl yardım edebileceği üzerine düşünölmelidir. Okul ile iş birliği yapılarak ortak çözüm yolları belirlemeye çalışılması, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümünden yardım alınması ve eğer gerekirse okul dışı uzmanlardan da destek alınması önerilebilir. Zorbalığı gerçekleştiren ve ona maruz kalan öğrenci ailelerinin, çocukları ile empati kurması ve durumu tartışmak yerine onların duygularını ve hissettiklerini anlamaya çalışması faydalı olacaktır.

AKRAN ZORBALIĞINA KARŞI EBEVEYNLER NASIL DAVRANMALI?

Çocukların isteklerini yerine getirmek için saldırgan davranışlar göstermeleri durumunda, isteklerine boyun eğilmemeli ve çocuklarla konuşarak, davranışları düzeltilmeye çalışılmalı.

Ebeveynler çocuklarla eleştirel, saldırgan ya da aşağılayıcı bir şekilde konuşmamalı. Çocuğun özgüven duygusunun gelişmesi büyük önem taşıdığından, çocuklar dikkatli bir şekilde dinlenmeli ve çocuğun yaşadığı sorunlara birlikte, konuşarak çözüm aranmalı.

Çocukların eğilimleri konusunda da ebeveynlerin dikkatli olması önem taşıyor. Anne ve babalar çocukların izlediği televizyon programları, okudukları kitaplar ve oynadıkları bilgisayar oyunları konusunda seçici davranmalı.

Ebeveynlerin çocuğun okulu ile yakından ilgilenmesi de önem taşıyor. Çocuğun davranışları hakkında öğretmenler ile sık görüşülmesi, çocuğun yaşayabileceği sorunlara karşı önlem alınmasını sağlıyor.

KAYNAKÇA

- Çak Esen, T. (2020). Akran Zorbalığı. Türkiye Çocuk Hastalıkları Dergisi, 14 (2) , 101-101. DOI: 10.12956/tchd.704963
- Gülay, H. (2009). Okul öncesi dönemde akran ilişkiler. Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 12 (22) , 82-93. Retrieved from
- Gülay, H. (2011). 5-6 Yaş Grubu Çocuklarda Okula Uyum ve Akran İlişkileri. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 10 (36), 1-10. Retrieved from
- Karabulut, N. (2016). Anne - babaların duygusal sosyalleştirme davranışları ile okul öncesi çocukların akran ilişkileri. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Temel Eğitim Anabilim Dalı, Konya.
- Uysal, H , Dinçer, Ç . (2012). Okul Öncesi Dönemde Akran Zorbalığı. Kuramsal Eğitimbilim Dergisi, 5 (4) , 468-483 .
- https://sakarya.yonderkoleji.com/upload/dosyalar/Akran_liAkileri_-_Say_40.pdf
- https://kamucalisnlarilikokulu.meb.k12.tr/icerikler/akran-zorbaligi_7840993.html
- Tüm Fotoğraflar <https://tr.depositphotos.com/home.html> dan alınmıştır.